

Alvinczi Eduárd – császári és királyi kamarás, aransarkantyús lovag Krúdy *A vörös postakocsi*, *Őszi utazások a vörös postakocsin*, *A kék szalag hőse* és *Valakit elvisz az ördög* c. regényeiben. A honfoglaló Gut-Keled nemzetségből származtatta magát, keleties arca nyomán sokan tatár kánok ivadékának képzelték. Ifjan, rövid diplomáciai karrierje alatt hatalmas vagyont kártyázott el; a kártya és a lóverseny szenvedélye később is elkísérte (ő tartotta fenn a legnagyobb versenystállót), és a kardnak idős korában is mestere maradt. Mérhetetlen gazdagsága ellenére puritán életet élt a pesti Arany Sas szálló kétszobás, vaságyas apartmanjában, és legszívesebben egy vörösre festett ősőreg postakocsiban utazgatott a századvégen is. Cavalléros gesztusokra viszont két kézzel szórta a pénzt; egyszer Ferenc Józsefet is megszégyenítette bőkezűségével, és ezután hosszú évekig nem tehetette be lábát az imádott császárvárosba. Titokzatos lényre sok nőt megbabonázott, ~ pedig a lovagi hódolat és a fejedel-

mi fölény elegyével szemelgetett közülük. Atyai barátsággal viseltette *Rezeda Kázmér iránt, de ez nem akadályozta abban, hogy a szerkesztő egyik-másik kedvesét pusztá varázsával elhódítsa tőle. Egy télen a messzi Kárpátalján fekvő birtokaira utazott népes társasággal; a havas vadonban Rezeda a nyomára jutott, hogy a társaság egy rejtélyes tagja, egy angol vendég voltaképp a balsorsú Rudolf trónörökös reinkarnációja, aki rövidesen vissza is tért a túlvilágra. Ez mintegy előjele volt annak, hogy ~ elnyerte a császár bocsánatát. – A nagyúr modellje a milliomos dzsenti, párbajhős és szerencsejátékos, államférfi és közíró, Szemere Miklós (1856–1919) volt. A három regény közül az elsőben még ereje teljében látjuk, varázsa töretlen; a téli utazás már kissé megkopott, különönc fantasztának mutatja, akinek a kontúrjai elbizonytalanodnak; ~ a negyedik regényben már végleg korszerűtlenné válik, a magyar nemesség régi fényének feltámasztásán fáradozik donquijotei módon.

Rezeda Kázmér – bohém szerkesztő, „lézengő hírlapíró” és író, a szerző egyik alakmása Krúdy *A vörös postakocsi*, *Őszi utazások a vörös postakocsin* és *Rezeda Kálmán szép élete* c. regényeiben. A jóvágású, elbűvölő modorú gavallér élete a nők körül forog, és a nők ökörülötte. E nők skálája az elesett utcalányoktól a félvilági szalon tulajdonosnőjén át színésznőig és kikapós úriasszonyokig terjed, a helyszín a főváros, kocsmák, szállók és mulatók, divatos korzók, idő a jelen, a századelő, az utolsó békeévek. Míg a másik stilizált Krúdy-alakmás, *Szindbád az ifjúság, a kisvárosi hangulatok és a nosztalgikus múlt álomvizeit hajózta be öregkori visszaemlékezéseiben vagy a színhelyeket újra felkeresve, ~ a felnőtt író önportréja, és többnyire sokkal illúziótlanabban tévelyeg a kevésbé ábrándos nőalakok között. A két alakmás közül ~ hordozza a felismerhetőbb önéletrajzi vonásokat; sokat elárul az is, hogy a fiatal Krúdy már 1895-ben ~ néven jegyezte írásait a *Debreceni Ellenőr*-ben.

Szindbád – a szerző alakmása Krúdy *Szindbád ifjúsága, Szindbád utazásai és Szindbád: A feltámadás* c. novellafüzéréiben. Az Ezeregyéjszaka világhajó hajója ő a múlt századvég magyar világába vetve, aki kikötők helyett női ajkak és ölek és fátyolos emlékek között bolyong. Semmi köze a szilaj szoknyavadász *Don Juan¹hoz, a fondorlatos és erőszakos nőfalóhoz. ~ ábrándos gavallér, aki inkább hódol, mintsem hódít, akinek részegítő illat a nő és aki flast-

rom a sebzett női szíveknek. Kissé enervált bohémként járja végig az életet, amely nála mindig bizonytalan kontúrokkal folyik át az álomba; ugyanilyen opálosan derengenek át emlékei a jelenvaló pillanaton. „Mindent szeretett, ami hazugság, illúzió, elképzelés, regény” – maga Krúdy jellemezte így. A novellák többségében az őszülő gavallér emlékszik vissza ifjúkori kalandjaira, sok esetben felkeresi a helyszínt, s olykor találkozik is hajdani szíve hölgyével. Ezeknek a kalandoknak színhelye a kisváros, ideje a romantikusan átszíneződött múlt vagy annak a jelenbe átsugárzó mélabús hangulata. ~nak sok élete van, meghal és különös tárgyakká változik nők kezében, feltámad és új utakra indul. Kétségtelenül önportré ~, a történetekben sok az önéletrajzi mozzanat, és bohém életmódja is a szerzőét tükrözi, de az egyéni vonások feloldódnak a lírai² vá stilizált figurában, és abban az ironikus nosztalgiában, amely minden történetét belengi. Ugyancsak önmagáról mintázta Krúdy több regényének vissza-vissszatérő hősét, *Rezeda Kázmért.

A VÖRÖS POSTAKOCSI (Krúdy) – *Rezeda Kázmér, Alvinczi Eduárd*

ÓSZI UTAZÁSOK A VÖRÖS POSTAKOCSIN (Krúdy) – *Alvinczi Eduárd, Rezeda
Kázmér*

SZINDBÁD UTAZÁSAI (Krúdy) – *Szindbád*

KRÚDY Gyula (1878 – 1933)

A vörös postakocsi, Őszi utazások a vörös postakocsin, Rezeda Kálmán
szép élete, Szindbád utazásai